

Brottsdatalag

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till brottsdatalag. Syftet med den föreslagna lagen är dels att skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, dels att säkerställa att myndigheter kan behandla och utbyta personuppgifter med varandra på ett ändamålsenligt sätt.

Genom den nya lagen genomförs EU:s nya dataskyddsdirektiv. Lagen är en ramlag som ska vara generellt tillämplig inom det område som direktivet reglerar, i huvudsak behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder. Lagen ska vara subsidiär i förhållande till andra lagar och förordningar, vilket möjliggör avvikande bestämmelser i s.k. registerförfattningar.

Lagändringarna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 augusti 2018.

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:232 Brottsdatalag.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Brottsdatalag	5
Särskilt yttrande	18
Brottsdatalag (V)	18
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	19
Propositionen	19
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	20

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Brottsdatalag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. brottsdatalag,
 2. lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister,
 3. lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister,
 4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
 5. lag om ändring i domstolsdatalagen (2015:728),
 6. lag om ändring i lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete,
 7. lag om ändring i lagen (2018:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning,
 8. lag om ändring i brottsdatalagen (2018:000).
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:232 punkterna 1–8.

Stockholm den 7 juni 2018

På justitieutskottets vägnar

Tomas Tobé

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Tobé (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (L), Linda Snecker (V), Andreas Carlson (KD), Lawen Redar (S), Sanne Lennström (S), Ellen Juntti (M), Jan Lindholm (MP), Patrick Reslow (-) och Sultan Kayhan (S).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2017/18:232 Brottsdatalag. I propositionen föreslår regeringen att EU:s nya dataskyddsdirektiv genomförs genom en ny lag, brottsdatalagen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut redovisas i bilaga 1, och regeringens lagförslag återges i bilaga 2.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Brottsdatalag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.
Jämför det särskilda yttrandet (V).

Bakgrund

Europeiska unionen har enats om en genomgripande dataskyddsreform som ska vara genomförd under våren 2018. Reformen omfattar två rättsliga instrument. Dels omfattar den Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (dataskyddsförordningen), dels omfattar den Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (dataskyddsdirektivet).

Dataskyddsförordningen började tillämpas den 25 maj 2018. Den utgör en ny generell reglering för behandling av personuppgifter inom EU och har ersatt dataskyddsdirektivet från 1995. Förordningen är direkt tillämplig. När förordningen trädde i kraft upphävdes den svenska personuppgiftslagen. Från förordningens tillämpningsområde undantas personuppgiftsbehandling som utförs av behöriga myndigheter i syfte att förebygga, utreda, upptäcka eller lagföra brott eller verkställa straff, inkluderande skydd mot och förebyggande av hot mot den allmänna säkerheten. Personuppgiftsbehandling för dessa syften ligger i stället under det nya dataskyddsdirektivets tillämpningsområde.

Dataskyddsdirektivet skulle ha varit genomfört i nationell rätt senast den 6 maj 2018. Direktivet ska dels skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter, dels underlätta det informationsutbyte mellan behöriga myndigheter som är nödvändigt enligt unionsrätt eller nationell rätt. Direktivet ersätter dataskyddsrambeslutet och genomförs i svensk rätt genom lagförslagen i den aktuella propositionen.

Viss behandling av personuppgifter undantas från både dataskyddsförordningens och dataskyddsdirektivets tillämpningsområden. Det gäller personuppgiftsbehandling i verksamhet som inte omfattas av unionsrätten, däribland området nationell säkerhet. Vidare undantas den

personuppgiftsbehandling som förekommer vid EU:s myndigheter och andra organ.

Propositionen

Behovet av en ny lag

1995 års dataskyddsdirektiv genomfördes i svensk rätt huvudsakligen genom personuppgiftslagen (1998:204). Personuppgiftslagen var subsidiär i förhållande till andra lagar och förordningar. Personuppgiftslagen innehöll, tillsammans med myndigheternas registerförfattningar, bestämmelser som i stor utsträckning motsvarar de krav på reglering som dataskyddsdirektivet ställer. Det regelverk som ersätter personuppgiftslagen – dataskyddsförordningen och kompletterande nationella bestämmelser – kommer emellertid inte att vara anpassat till de särskilda förutsättningar som gäller för personuppgiftsbehandling inom brottsbekämpning, lagföring och straffverkställighet, eftersom sådan verksamhet är undantagen från förordningens tillämpningsområde. Det krävs därför enligt regeringen en ny reglering för att genomföra direktivet. Direktivets bestämmelser är av den arten att regleringen lämpligen bör ha lagform.

Nedan följer en redogörelse för regeringens bedömning av hur lagbestämmelserna bör utformas för att på ett lämpligt sätt genomföra direktivet. Direktivet finns fogat till propositionen i en bilaga (s. 503 f.).

Den nya lagens huvuddrag

Dataskyddsdirektivet bör enligt regeringen i huvudsak genomföras genom en helt ny lag, i stället för genom ändringar i befintliga registerförfattningar. Lagen ska vara generellt tillämplig; dock ska särregler i andra lagar och förordningar gälla framför den nya lagen. Den ska med andra ord vara subsidiär i förhållande till andra bestämmelser. De registerförfattningar som nu finns måste emellertid anpassas till den nya ramlagen på så sätt att de bara ska innehålla bestämmelser som gäller utöver denna. Vidare bör vissa bestämmelser flyttas från registerförfattningarna till ramlagen. Det kommer enligt regeringen att lämnas förslag på dessa ändringar i en kommande proposition.

Den nya lagen föreslås heta brottsdatalagen.

Det nya dataskyddsdirektivet har dubbla syften. Dessa dubbla syften bör enligt regeringen även tydligt framgå av lagen. Syftet med ramlagen anges i den inledande bestämmelsen således vara dels att skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter i samband med behandling av personuppgifter, dels att säkerställa att behöriga myndigheter kan behandla och utbyta personuppgifter med varandra på ett ändamålsenligt sätt.

Tillämpningsområdet

Eftersom dataskyddsförordningen, som annars är direkt tillämplig, inte kommer att vara tillämplig på personuppgiftsbehandling som omfattas av den nya ramlagen är tillämpningsområdet för denna lag viktigt att definiera.

Regeringen föreslår att ramlagens tillämpningsområde knyts till behandlingen av personuppgifter som behöriga myndigheter utför för vissa syften som framgår av direktivet, nämligen att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Att personuppgiftsbehandlingen har något av dessa syften är således ett krav för att ramlagen ska gälla. Ett ytterligare krav är att personuppgiftsbehandlingen utförs av en behörig myndighet. En sådan behörig myndighet definieras enligt förslaget som en myndighet som har till uppgift att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Lagen gäller emellertid endast när myndigheten behandlar personuppgifter för ett sådant syfte. Lagen gäller även andra aktörer än myndigheter om dessa har anförtrodd myndighetsutövning för något av de nämnda syftena, när de behandlar personuppgifter för ett sådant syfte. Personuppgiftsbehandlingen ska som regel vara helt eller delvis automatiserad, eller ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgänglig för sökning.

Vissa undantag görs från tillämpningsområdet. Enligt förslaget ska ramlagen t.ex. inte gälla Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter som rör nationell säkerhet.

Gränsdragningsfrågor får enligt regeringen slutligt avgöras av rättstillämpningen. Eftersom de dubbla regelverken kan komma att medföra tillämpningssvårigheter redogör regeringen i propositionen för vissa utgångspunkter för bedömningen i vägledande syfte (s. 111 f.).

Den rättsliga grunden och ändamålet för behandlingen av personuppgifter

I den nya lagen ska det enligt förslaget göras en tydlig skillnad mellan den rättsliga grunden för behandling av personuppgifter och ändamålet med denna. Dessa krav har med den nuvarande lagstiftningen ibland blandats samman av tillämparna.

För att vara laglig måste det för varje personuppgiftsbehandling finnas en rättslig grund. Den rättsliga grunden definieras som att personuppgifter får behandlas om det är nödvändigt för att en behörig myndighet ska kunna utföra sin uppgift att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Med en behörig myndighets uppgift avses en uppgift som framgår av lag, förordning eller ett särskilt beslut i vilket regeringen gett i uppdrag åt myndigheten att utföra uppgiften. Dessutom får en personuppgift alltid behandlas om det är nödvändigt för diarieföring eller om uppgifterna har

lämnats till en behörig myndighet i en anmälan, ansökan eller liknande och behandlingen är nödvändig för myndighetens handläggning.

Personuppgifter får vidare behandlas bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. Om det ändamål som personuppgifterna behandlas för inte framgår av sammanhanget eller på annat sätt ska det tydliggöras genom en särskild upplysning.

Innan personuppgifter får behandlas för ett nytt ändamål ska det säkerställas att det finns en rättslig grund för den nya behandlingen och att det är nödvändigt och proportionerligt att personuppgifterna behandlas för det nya ändamålet. Detta gäller emellertid inte om skyldigheten att lämna uppgifterna följer av en lag eller en förordning.

En behörig myndighet får behandla personuppgifter även för vetenskapliga, statistiska eller historiska ändamål inom ramlagens tillämpningsområde.

Kraven på behandlingen

I direktivet anges allmänna principer för behandling av personuppgifter. Regeringen bedömer att merparten av dessa principer bör behandlas på olika ställen i lagen i sitt materiella sammanhang. En särskild bestämmelse om att personuppgifter ska behandlas författningsenligt och på ett korrekt sätt föreslås dock. Vidare föreslås en särskild bestämmelse om att de personuppgifter som behandlas ska vara korrekta och, om det är nödvändigt, uppdaterade. Uppgifter som beskriver en persons utseende ska utformas på ett objektivt sätt med respekt för människovärdet. De personuppgifter som behandlas ska också vara adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen. Man får inte behandla fler personuppgifter än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen. Så långt det är möjligt ska personuppgifter som rör olika kategorier av registrerade dessutom särskiljas så att det framgår om personen är misstänkt, dömd för brott, brottsoffer eller någon annan som berörs av ett brott. Personuppgifter som grundar sig på fakta ska så långt det är möjligt särskiljas från personuppgifter som grundar sig på personliga bedömningar.

Känsliga personuppgifter som avslöjar ras, etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i en fackförening eller som rör hälsa, sexualliv eller sexuell läggning får enligt förslaget i regel inte behandlas. Biometriska uppgifter och genetiska uppgifter får behandlas endast om det är särskilt föreskrivet och det är absolut nödvändigt för ändamålet med behandlingen. Känsliga personuppgifter får dock alltid behandlas om det är nödvändigt för diarieföring eller om uppgifterna har lämnats till en behörig myndighet i en anmälan, ansökan eller liknande och behandlingen är nödvändig för myndighetens handläggning. Det är förbjudet att utföra sökningar för att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

Regeringen föreslår vidare att det förs in en bestämmelse i lagen om att alla rimliga åtgärder ska vidtas för att personuppgifter som med hänsyn till

ändamålet med behandlingen är felaktiga eller ofullständiga rättas utan onödigt dröjsmål. Detsamma gäller för att förhindra att sådana uppgifter lämnas ut eller görs tillgängliga. Personuppgifter som är inaktuella ska uppdateras om det är nödvändigt. När personuppgifter lämnas ut till en behörig myndighet, ska mottagaren så långt det är möjligt ges information som gör att det går att bedöma i vilken utsträckning uppgifterna är korrekta, fullständiga, uppdaterade och tillförlitliga. I ytterligare en bestämmelse anges enligt förslaget att alla rimliga åtgärder ska vidtas också dels för att personuppgifter som behandlas på ett otillåtet sätt utan onödigt dröjsmål raderas, dels för att förhindra att sådana uppgifter lämnas ut eller görs tillgängliga. Detsamma gäller om en radering krävs för att utföra en rättslig förpliktelse. I stället för att personuppgifterna raderas ska behandlingen av uppgifterna begränsas utan onödigt dröjsmål om uppgifterna behöver finnas kvar av bevisskäl.

Enligt lagförslaget får personuppgifter inte heller behandlas under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Det hindrar inte att en behörig myndighet arkiverar och bevarar allmänna handlingar eller att arkivmaterial lämnas till en arkivmyndighet. Om det inte är föreskrivet i lag eller annan författning när en viss kategori av personuppgifter inte längre får behandlas för ändamål inom ramlagens tillämpningsområde, ska den personuppgiftsansvarige årligen se över behovet av att fortsätta att behandla personuppgifterna. Regeringen bedömer att behöriga myndigheter måste ha rutiner för att säkerställa att reglerna om längsta tid för behandling av personuppgifter respekteras, men att detta kan regleras i förordning.

I direktivet finns det en bestämmelse om ett förbud mot vissa s.k. automatiserade beslut, som inte fattas av någon tjänsteman utan som blir den automatiska följden av t.ex. att en viss handling lämnas in eller inte inkommer inom viss tid. Regeringen föreslår därför en bestämmelse om förutsättningarna för automatiserade beslut inom ramlagens tillämpningsområde.

Personuppgiftsansvarigas skyldigheter

Personuppgiftsansvar är ett centralt begrepp inom dataskyddslagstiftningen. Utgångspunkten är att det alltid ska finnas någon som bär ansvaret för att dataskyddsreglerna följs vid behandlingen av personuppgifter och som den enskilde kan vända sig till för att göra sina rättigheter gällande. I ramlagen bör det därför, i enlighet med direktivet, tydligt definieras vem som är personuppgiftsansvarig och vad detta innebär. Regeringen föreslår således att ramlagen definierar en personuppgiftsansvarig som den behöriga myndighet som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter.

Den personuppgiftsansvarige ges i den nya lagen en rad skyldigheter. Dessa beskrivs närmare i propositionen (s. 120 f.). Om en personuppgiftsincident inträffar, där t.ex. oavsiktlig eller avsiktlig förstöring, förlust eller röjande av personuppgifter förekommit (i dagligt tal dataintrång), ska t.ex. den

personuppgiftsansvarige som huvudregel anmäla denna till tillsynsmyndigheten inom 72 timmar samt underrätta den registrerade om incidenten utan onödigt dröjsmål.

Den personuppgiftsansvarige ska vidare utse ett eller flera dataskyddsbud, som självständigt ska kontrollera att behandlingen av personuppgifter sker enligt lagen. Tillsynsmyndigheten ska informeras om att ombudet förordnas, och det anges i den föreslagna lagen vilka arbetsuppgifter ombudet ska ha. Jämfört med vad som är fallet enligt dagens reglering kommer ombudet att få vissa nya uppgifter, bl.a. rådgivning. Den personuppgiftsansvarige ska även få rätt att anlita personuppgiftsbiträden, som finns utanför organisationen och som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning. Skulle biträdet behandla uppgifter i strid med den personuppgiftsansvariges instruktioner och utanför sin befogenhet blir biträdet att anse som personuppgiftsansvarig. Vidare gäller flera skyldigheter enligt ramlagen även för personuppgiftsbiträden.

Är ett personuppgiftsansvar gemensamt ska den registrerade enligt förslaget få utöva sina rättigheter enligt ramlagen mot var och en av dem.

Merparten av skyldigheterna som enligt direktivet åläggs den personuppgiftsansvarige regleras enligt regeringens förslag i ramlagen. För att inte tynga lagen med detaljföreskrifter föreslår regeringen att den bemyndigas att meddela föreskrifter om vissa skyldigheter i förordning.

Enskildas rättigheter

Regeringen anför i propositionen att rätten till skydd av personuppgifter inte är en absolut rättighet utan ska vägas mot andra intressen. Direktivet medför dock att rättigheterna för enskilda tydliggörs. Den enskilde får utökade möjligheter att kontrollera hur hans eller hennes personuppgifter behandlas och att begära korrigerings av felaktiga eller ofullständiga personuppgifter och åtgärder vid otillåten behandling.

I direktivet finns tre artiklar som anger vilken information den personuppgiftsansvarige ska tillhandahålla den enskilde. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att en bestämmelse förs in i ramlagen om att den personuppgiftsansvarige ska göra viss allmän information tillgänglig för den enskilde, bl.a. kategorier av ändamål för behandlingen. Vidare ska den personuppgiftsansvarige i ett enskilt fall lämna viss personrelaterad information till den registrerade om det behövs för att han eller hon ska kunna ta till vara sina rättigheter, och på begäran lämna skriftligt besked till den enskilde om huruvida uppgifter som rör honom eller henne behandlas och i regel låta sökanden få del av uppgifterna. Från denna rätt till information införs vissa undantag i lagen; bl.a. ska skyldigheten att lämna personrelaterad information inte gälla om det är föreskrivet att uppgifterna inte får lämnas ut med hänsyn till t.ex. intresset av att förebygga eller lagföra brott.

Det är i dessa fall viktigt att hålla isär reglerna om rätten till information och tillgången till allmänna handlingar, som har andra syften. En begäran om

att få besked om huruvida personuppgifter behandlas ska alltså besvaras utifrån regelverket för skydd för personuppgifter, och inte genom att man tar ställning till om uppgifterna finns i en allmän handling och om den kan lämnas ut. Är begäran från den enskilde orimlig eller uppenbart ogrundad får den vidare avslås.

Ytterligare rättigheter som den enskilde har enligt direktivet, och som förs in i ramlagen, är bl.a. att den personuppgiftsansvarige på begäran ska rätta eller komplettera felaktiga och ofullständiga uppgifter, radera uppgifter som behandlas på ett otillåtet sätt eller i vissa fall begränsa behandlingen av dem.

I direktivet anges vissa allmänna krav på hur personuppgiftsansvariga ska tillhandahålla information som begärs ut. Reglerna syftar till att underlätta för den enskilde att ta till vara sina rättigheter. Till exempel ska informationen vara kortfattad och lättillgänglig och lämnas i lämplig form. Det kan även utläsas att vissa krav ställs på den enskilde som begär ut information. Regeringen bedömer att dessa krav kan regleras i förordning. Man föreslår dock att det förs in i ramlagen i vilka fall informationen är utan avgift.

Tillsyn

I dag utövar Datainspektionen tillsyn över all behandling av personuppgifter, så länge ansvaret inte uttryckligen har anförtrotts någon annan myndighet. Även Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden utövar tillsyn över personuppgiftsbehandlingen inom direktivets tillämpningsområde, liksom Riksdagens ombudsmän och Justitiekanslern.

Direktivet framhåller att en hög skyddsnivå för personuppgifter förutsätter ett kraftfullt tillsynsarbete. Direktivet medför enligt regeringen ökade krav på att tillsynsmyndigheternas oberoende värnas, att de får tillräckliga resurser och befogenheter att utöva sin tillsyn och att enskilda får möjlighet att reagera om tillsynsmyndigheten inte agerar tillräckligt snabbt.

Regeringen föreslår att tillsynsmyndigheten i ramlagens ska definieras som den myndighet som regeringen utser enligt direktivet för att utöva tillsyn över behandling av personuppgifter som utförs av behöriga myndigheter i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Tillsynen ska enligt förslaget inte omfatta behandling av personuppgifter inom ramen för domstolarnas dömande verksamhet, för att garantera domares oberoende när de utför sina rättsliga uppgifter i domstolsmål.

Den myndighet som regeringen föreslår ska utses till nationell tillsynsmyndighet är Datainspektionen. Tillsynen över Polismyndighetens personuppgiftsbehandling bör dock även fortsättningsvis utföras också av Säkerhetsskydds- och integritetsskyddsnämnden. Regeringen föreslår att detta regleras i förordning. Chefen för Datainspektionen bör härefter anställas genom beslut av regeringen. I övrigt anser regeringen att svensk rätt uppfyller direktivets krav på tillsynsmyndighetens oberoende och organisation.

Genom att inte införa några regler om hur och när tillsynen ska bedrivas anser regeringen att tillsynsmyndighetens oberoende bäst värnas. Dock bör dess huvuduppgifter regleras i ramlagen.

Ett tillsynsorgan bör enligt regeringen ha möjlighet till någon form av effektivt och tydligt ingripande när en brist konstateras. Regeringen bedömer att tillsynsmyndigheternas befogenheter i detta avseende bör regleras i ramlagen för att genomföra direktivets bestämmelser och skapa förutsättningar för en effektiv tillsyn.

Vidare ska enligt förslaget tillsynsmyndighetens förebyggande befogenheter framgå av ramlagen. Om tillsynsmyndigheten bedömer att det finns risk för att personuppgifter kan komma att behandlas i strid med lag eller annan författning, ska myndigheten genom råd, rekommendationer eller påpekanden försöka förmå den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet att vidta åtgärder för att motverka den risken. Tillsynsmyndigheten får utfärda en skriftlig varning för att en planerad behandling av personuppgifter riskerar att stå i strid med en lag eller annan författning. Detsamma gäller om en pågående behandling riskerar att stå i strid med en lag eller annan författning. Möjligheten att utfärda en varning är ny och är enligt regeringen ett lämpligt komplement till de förebyggande åtgärder som finns i dag. Varningen ska vara skriftlig och ska, även om den inte är tvingande, vara ett steg på vägen mot ett föreläggande.

Härutöver föreslår regeringen att tillsynsmyndigheten ska ha korrigerande befogenheter, vilka också ska anges i ramlagen.

Sanktioner

I direktivet överläts det till medlemsstaterna att välja sanktioner. Medlemsstaterna ska föreskriva sanktioner för överträdelse av bestämmelser som antas enligt direktivet och vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att de genomförs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande. För att uppfylla kraven i direktivet ska sanktionerna också bilda en helhet som sammantaget utgör ett effektivt sanktionssystem.

Regeringen föreslår att överträdelse av regler om personuppgiftsbehandling inte ska vara straffsanktionerade, utöver vad som gäller enligt brottsbalken, eftersom en straffsanktion i huvudsak skulle träffa andra än personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden. Vidare ska straffsanktioner användas i sista hand. En ny administrativ sanktion, en sanktionsavgift riktad direkt mot framför allt personuppgiftsansvariga, kan enligt regeringen antas få mycket större effekt. Även om skadestånd vid systematiska eller allvarliga överträdelse kan uppgå till mycket höga belopp är möjligheten att begära skadestånd enligt regeringens mening inte tillräcklig för att uppfylla kravet på effektiva sanktioner. Inte heller skadestånd tillsammans med straffbestämmelser, disciplinansvar och tillsynsmyndighetens åtgärder kan enligt regeringens mening anses uppfylla de krav som ställs i direktivet. En sanktionsavgift är däremot en snabb och tydlig

sanktion – som även kan vara kännbar ekonomiskt. Risken att som personuppgiftsansvarig drabbas av en sådan sanktion skulle verka avskräckande. Sanktionsavgifter skulle också leda till att ansvar för överträdelse utkrävs på rätt nivå. Sanktionsavgiftssystemet bör enligt regeringen utformas med beaktande av regeringens riktlinjer för sådana avgifter, regleringen i dataskyddsförordningen och Sveriges internationella åtaganden. Regeringen föreslår därför att en ny administrativ sanktion, sanktionsavgift, införs.

Skadestånd och överklagande

Direktivet innehåller flera artiklar om rättsmedel, där den gemensamma nämnaren är att rättsmedlen ska vara effektiva. Den som på rimliga grunder påstår sig ha blivit utsatt för en kränkning av sina rättigheter ska ha möjlighet att få sitt påstående prövat och kunna få rättelse eller gottgörelse för konstaterade kränkningar. Rättsmedlet ska också vara effektivt i den meningen att det ska medge en tillfredsställande prövning. Det måste även vara praktiskt möjligt för berörda personer att utnyttja rättsmedlen. De flesta rättsmedlen är tänkta att användas av den registrerade.

Regeringen föreslår att bestämmelserna i direktivet genomförs genom att det införs en bestämmelse i ramlagen om att den personuppgiftsansvarige ska ersätta den registrerade för den skada och kränkning av den personliga integriteten som orsakats av behandling av personuppgifter i strid med ramlagen eller föreskrifter som meddelats i anslutning till den, dvs. en skadeståndsskyldighet för personuppgiftsansvariga. Skadeståndsskyldigheten ska avse all skada och förutsätta adekvat kausalitet. Vidare föreslår regeringen att vissa beslut som har meddelats av en myndighet, bl.a. beslut om rättelse, komplettering och radering, får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller tillsynsmyndighetens beslut enligt lagen. Vissa andra rättsmedel enligt direktivet, t.ex. talerätt för registrerade och rätten att lämna in klagomål till en tillsynsmyndighet, kräver enligt regeringen inga lagstiftningsåtgärder.

Överföring till tredjeland och internationella organisationer

Det nya dataskyddsdirektivet reglerar förutsättningar för att överföra personuppgifter till ett tredjeland. Dessutom regleras överföringar till internationella organisationer. Bestämmelserna är förhållandevis detaljerade.

Ett grundläggande krav för överföring av personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation är att tredjelandet eller den internationella organisationen säkerställer en adekvat skyddsnivå för uppgifterna. Kommissionen beslutar om huruvida ett tredjeland eller en internationell organisation uppfyller det kravet. Sådana beslut får direkt verkan i medlemsstaterna. Kommissionen ska i sin bedömning bl.a. ta hänsyn till rättsstatsprincipen, tillgången till rättslig prövning och om det finns oberoende tillsyn i mottagarlandet. Har kommissionen inte fattat något beslut om adekvat

skyddsnivå finns det ändå möjlighet att föra över personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation om överföringen omfattas av lämpliga skyddsåtgärder. Om det inte finns ett beslut om adekvat skyddsnivå och överföringen inte heller omfattas av lämpliga skyddsåtgärder, får överföringen göras endast om den är nödvändig i en särskild undantagssituation. Huvudregeln är att överföringen ska göras till en behörig myndighet i tredjelandet. Medlemsstaterna ges dock möjlighet att föreskriva att personuppgifter, i enskilda och särskilda fall, får överföras direkt till mottagare i ett tredjeland. Skyddsnivån för fysiska personer som säkerställs genom direktivet får inte undergrävas vid en överföring.

Regeringen anför att det, som bl.a. Datainspektionen påpekar i sitt remissvar, kan vara förenat med viss osäkerhet att överföra personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation. Det kommer att vila ett stort ansvar på de behöriga myndigheter som gör bedömningarna av i vilka fall personuppgifter kan överföras. Det är av stor vikt att det finns ett fullgott skydd för den enskildes personliga integritet och att regleringarna i ramlagen motsvarar de krav som direktivet ställer i detta avseende. I sammanhanget bör det emellertid enligt regeringen nämnas att stora delar av direktivet i denna del ansluter nära till vad som gäller enligt befintlig lagstiftning.

Regeringen föreslår att det förs in bestämmelser i brottsdatalagen om förutsättningarna för överföring av personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation. En behörig myndighet får således enligt förslaget, om vissa villkor är uppfyllda, överföra personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation, om personuppgifterna behandlas i Sverige eller är avsedda att behandlas i ett tredjeland eller av en internationell organisation. En behörig myndighet som avser att överföra personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation ska särskilt beakta risken för att enskilda får ett försämrat skydd för sina personuppgifter. Personuppgifter får överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation endast om överföringen är nödvändig för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet. Överföringen ska riktas till en behörig myndighet i ett tredjeland eller till en internationell organisation som är en behörig myndighet. Vidare får enligt den föreslagna bestämmelsen personuppgifter överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation endast om kommissionen har antagit ett beslut om adekvat skyddsnivå, eller, om det inte finns ett sådant beslut, om personuppgifterna omfattas av tillräckliga skyddsåtgärder hos adressaten. Om det inte finns ett beslut om adekvat skyddsnivå eller tillräckliga skyddsåtgärder får personuppgifter överföras endast när ett undantag för särskilda situationer är tillämpligt. Har en svensk myndighet fått uppgifterna från en annan medlemsstat krävs i regel den statens medgivande.

Närmare om villkoren för överföring kan i korthet nämnas följande. Kommissionen beslutar, som nämndes ovan, med bindande verkan för medlemsstaterna att ett tredjeland, ett territorium eller en eller flera sektorer

inom ett land eller en internationell organisation säkerställer en adekvat skyddsnivå. Tillräckliga skyddsåtgärder innebär enligt regeringens förslag att skyddsåtgärderna har fastställts i ett avtal som ger tillräckliga garantier till skydd för den registrerade, eller att den behöriga myndighet som uppgifterna ska överföras till på annat sätt garanterar tillräckligt skydd för uppgifterna. För att tillämpa undantagen i de särskilda situationerna föreslås det, liksom det anges i direktivet, att något av fyra villkor ska vara uppfyllt. Exempelvis kan en överföring vara tillåten om den är nödvändig för att värna den registrerades eller någon annan fysisk persons vitala intressen, eller andra berättigade intressen som den registrerade har, eller för att en behörig myndighet i ett enskilt fall ska kunna förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet. I allt fall ska enligt förslaget personuppgifter inte få överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation om den registrerades intresse av skydd mot kränkning av rättigheter och friheter väger tyngre än det allmännas intresse av att överföringen görs i det enskilda fallet för ett myndighetsintresse eller för att kunna fastslå, göra gällande eller försvara ett rättsligt anspråk.

Datainspektionen har i sitt remissyttrande över utredningens förslag i denna del invänt dels att förslaget innebär en utvidgning i förhållande till nuvarande reglering av möjligheten att överföra personuppgifter till ett tredjeland i särskilda undantagssituationer och efterfrågat en analys av eventuella negativa effekter för den personliga integriteten, dels att det bör framgå tydligare av den föreslagna intresseavvägningen att integritetsskyddet är ett intresse som ska beaktas vid avvägningen. Inspektionen har vidare ifrågasatt om utredningens förslag till reglering av intresseavvägningen inte ger ett sämre skydd än vad direktivet medger. Regeringen konstaterar i propositionen att direktivets bestämmelser och förslaget till ramlag i denna del, som Datainspektionen anfört, innebär att ytterligare undantagssituationer då det är möjligt att överföra personuppgifter till ett tredjeland tillkommer utöver vad som gäller i dag. Den omständigheten ska emellertid enligt regeringen inte innebära att ett fullgott skydd för den personliga integriteten äventyras. Det bör enligt regeringen även i sammanhanget understrykas att samtliga allmänna förutsättningar för överföring alltid ska vara uppfyllda för att personuppgifter ska få överföras. Detta gäller alltså även i de särskilda undantagsfallen. Regeringen anser, till skillnad från Datainspektionen, att den föreslagna utformningen av bestämmelsen är lämplig och på ett fullgott sätt beskriver den intresseavvägning som ska göras enligt direktivet.

Direktivet utgår från att det är den medlemsstat som först lämnade personuppgifterna till en annan medlemsstat som ska godkänna vidareöverföringen från ett tredjeland till ett annat. Regeringen föreslår därför också vissa bestämmelser som rör medgivande till vidareöverföring av personuppgifter mellan tredjeländer.

I direktivet finns, som framgått ovan, en möjlighet att införa ett undantag från kravet på att överföringen ska göras till en behörig myndighet. Det finns

enligt regeringen tillfällen när det underlättar om en svensk myndighet kan överföra personuppgifter till ett tredjeland utan att behöva kanalisera dem via en behörig myndighet i det landet. Så kan t.ex. vara fallet när det rör sig om en särskilt brådskande åtgärd och en kontakt med den behöriga myndigheten riskerar att försena åtgärden eller göra den meningslös. Regeringen föreslår därför att det införs en bestämmelse i ramlagen om att en myndighet som har till uppgift att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet i ett enskilt fall, under vissa angivna förutsättningar, ska få överföra personuppgifter till någon som inte är behörig myndighet i ett tredjeland. De angivna förutsättningarna innefattar att överföringen ska vara absolut nödvändig för att den svenska myndigheten ska kunna utföra sina uppgifter och att personuppgifter inte får överföras om den registrerades intresse av skydd mot kränkning av rättigheter och friheter väger tyngre än det allmännas intresse av att överföringen görs.

Datainspektionen har i denna del i sitt remissyttrande över utredningens förslag efterfrågat en djupare analys av de risker som kan uppstå vid överföring till andra än behöriga myndigheter. Inspektionen anförde vidare i sitt yttrande att det borde framgå tydligare att integritetsskyddet är ett intresse som ska beaktas vid intresseavvägningen. Inspektionen ifrågasatte dessutom om utredningens förslag till reglering av avvägningen inte ger ett sämre skydd än vad direktivet medger. Regeringen anför i propositionen att man, till skillnad från Datainspektionen, anser att de föreslagna bestämmelserna om överföring till andra än behöriga myndigheter väl uppfyller direktivets krav. Det ligger enligt regeringen i sakens natur att det inte går att överblicka alla eventuella risker som kan uppstå. Regleringen kommer dock att innebära att det ska röra sig om absolut nödvändiga överföringar i enskilda fall när en överföring till en behörig myndighet i ett tredjeland skulle vara ineffektiv eller olämplig. Därtill kommer bl.a. en intresseavvägning. Mot den bakgrunden anser regeringen att den föreslagna regleringen ger ett godtagbart skydd för den enskilde.

Slutligen föreslår regeringen bestämmelser i ramlagen som medger villkor om användningsbegränsning vid överföring av personuppgifter.

Sekretess

För att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt ramlagen måste tillsynsmyndigheten kunna både hämta in och ta emot nödvändig information från tillsynsmyndigheter i andra medlemsstater. Tillsynen över de behöriga myndigheterna kommer att ge tillsynsmyndigheten insyn i bl.a. brottsbekämpande verksamhet där intresset av sekretess till skydd för det allmännas verksamhet är starkt. Regeringen gör bedömningen att de sekretessregler som finns är tillräckliga för att skydda den information som utländska tillsynsmyndigheter lämnar när de besvarar en svensk framställan om bistånd. Däremot kan det förhålla sig annorlunda vid utländska

framställningar om bistånd. Om de uppgifter som utländska tillsynsmyndigheter lämnar när de begär svenskt bistånd inte skyddas genom sekretess hos den svenska tillsynsmyndigheten, kan det leda till att utländska tillsynsmyndigheter både kan komma att avhålla sig från att begära bistånd från Sverige och kan vara mindre villiga att bistå den svenska myndigheten när den begär att få uppgifter. Det finns därför enligt regeringen skäl att införa en ny sekretessbestämmelse som skyddar uppgifter som tillsynsmyndigheten får när den på begäran bistår en utländsk tillsynsmyndighet vid tillsyn inom direktivets tillämpningsområde. Vidare bör det enligt regeringen i ramlagen föras in en särskild bestämmelse som bryter sekretessen vid samarbete med en utländsk tillsynsmyndighet. Tillsynsmyndigheten får, om det är förenligt med svenska intressen, lämna ut en uppgift till en behörig tillsynsmyndighet i en annan medlemsstat, även om uppgiften är sekretessbelagd. Slutligen föreslår regeringen att det införs en bestämmelse om tystnadsplikt för dataskyddsombud i ramlagen. Dataskyddsombud som utses av myndigheter ska dock tillämpa bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen.

Ikraftträdande

Brottsdatalagen och övriga författningsförslag föreslås träda i kraft den 1 augusti 2018. Ändringarna i lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och brottsdatalagen som innebär att hänvisningen till 1996 års säkerhetsskyddslag ersätts med en hänvisning till den nya säkerhetsskyddslagen föreslås dock träda i kraft den 1 april 2019.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har inte lett till några motionsyrkanden eller andra invändningar under utskottsbehandlingen. Utskottet finner att regeringens lagförslag är ändamålsenligt utformade och att de bör antas. Med detta föreslår utskottet att riksdagen antar de lagförslag som läggs fram i propositionen.

Särskilt yttrande

Brottsdatalag (V)

Linda Snecker (V) anför:

Jag ställer mig i stort bakom propositionen, men det finns enligt min mening likväl skäl att vara kritisk mot vissa delar av lagförslaget. Dessa rör överföringen av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer. Som Datainspektionen anför i sitt remissyttrande över utredningens förslag (SOU 2017:29) är det av stor vikt att allt informationsutbyte till tredjeland och internationella organisationer skyddas av bestämmelser som upprätthåller skyddet av den enskildes personliga identitet. I dataskyddsdirektivet föreskrivs också att alla bestämmelser om överföringar till tredjeland och internationella organisationer ska tillämpas på så sätt att den skyddsnivå för fysiska personer som säkerställs genom direktivet inte undergrävs. Liksom i utredningen saknas emellertid i propositionen, enligt min mening, en tillräckligt ingående analys av de risker för den enskildes personliga integritet som dessa överföringar av information innebär. Det finns anledning att ifrågasätta om de föreslagna bestämmelserna som medger sådan överföring av information i tillräckligt stor utsträckning har vägts mot riskerna för integritetsintrång för den enskilde.

Exempelvis föreslår regeringen vissa undantag från förbudet mot att föra över uppgifter till tredjeland eller internationella organisationer när det inte finns något beslut om adekvat skyddsnivå eller tillräckliga skyddsåtgärder. Regeringen konstaterar att förslaget till ramlag i denna del innebär en utvidgning i förhållande till nuvarande reglering, men anser att denna omständighet inte innebär att ett fullgott skydd för den personliga integriteten äventyras och att den föreslagna intresseavvägningen mellan den enskildes och det allmännas intressen är tillräcklig. Datainspektionen har här framhållit att det bör framgå tydligare att integritetsskyddet är ett intresse som ska beaktas vid avvägningen. Liknande kritik gör sig gällande i fråga om förslagen om överföring av personuppgifter till någon som inte är en behörig myndighet i ett tredjeland, där Datainspektionen också har efterfrågat en djupare analys av de risker som kan uppstå i sådana situationer.

Överföring av uppgifter till ett tredjeland innebär dels risker för den personliga integriteten, dels risker för missbruk av uppgifterna. Jag ifrågasätter om det finns tillräckliga garantier för att uppgifterna inte kommer att användas för andra ändamål än de tillåtna och om vinsterna med bestämmelserna om överföring står i proportion till dessa risker, en kritik som också aktualiseras i samband med bl.a. den nya lagen om flygpassageraruppgifter i brottsbekämpningen (se bet. 2017/18:JuU39).

Jag utgår från att regeringen framöver är observant på hur uppgifterna behandlas utomlands. Mot denna bakgrund avstår jag från att reservera mig.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:232 Brottsdatalag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till brottsdatalag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i domstolsdatalagen (2015:728).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsdatalagen (2018:000).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till brottsdatalag

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Allmänna bestämmelser

Syftet med lagen

1 § Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF, här benämnt dataskyddsdirektivet.

Syftet med lagen är att skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter i samband med behandling av personuppgifter och att säkerställa att behöriga myndigheter kan behandla och utbyta personuppgifter med varandra på ett ändamålsenligt sätt.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter som utförs av behöriga myndigheter i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder. Den gäller också vid behandling av personuppgifter som en behörig myndighet utför i syfte att upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

3 § Lagen gäller vid sådan behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad och för annan behandling av personuppgifter som ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

4 § Lagen gäller inte vid Säkerhetspolisens behandling av personuppgifter som rör nationell säkerhet eller om Polismyndigheten har övertagit en arbetsuppgift som rör nationell säkerhet från Säkerhetspolisen.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF, i den ursprungliga lydelsen.

Lagen gäller inte heller i sådan verksamhet som omfattas av lagen (2007:258) om behandling av personuppgifter i Försvarmaktens försvarsunderrättelseverksamhet och militära säkerhetstjänst.

Avvikande bestämmelser i annan författning

5 § Om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från denna lag, tillämpas den bestämmelsen.

Definitioner

6 § I denna lag används följande uttryck med nedan angiven betydelse.

<i>Uttryck</i>	<i>Betydelse</i>
Behandling av personuppgifter	En åtgärd eller kombination av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oavsett om det görs automatiserat eller inte, t.ex. insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämnande, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering, sammanföring, begränsning, radering eller förstöring.
Behörig myndighet	1. En myndighet som har till uppgift att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder, eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet, när den behandlar personuppgifter för ett sådant syfte, eller 2. en annan aktör som har anförtrodd myndighetsutövning för ett syfte som anges i 1, när den behandlar personuppgifter för ett sådant syfte.
Biometriska uppgifter	Personuppgifter som rör en persons fysiska, fysiologiska eller beteendemässiga kännetecken, som tagits fram genom särskild teknisk behandling och som möjliggör eller bekräftar unik identifiering av personen.
Dataskyddsombud	Den som utses av den personuppgiftsansvarige för att självständigt kontrollera att personuppgifter

	behandlas författningsenligt och på ett korrekt sätt enligt vad som närmare anges i lagen.
Genetiska uppgifter	Personuppgifter som rör en persons nedärvda eller förvärvade genetiska kännetecken och som härrör från analys av ett spår av eller ett prov från personen.
Internationell organisation	En organisation och dess underställda organ som lyder under folk-rätten eller ett annat organ som inrättats genom eller på grundval av en överenskommelse mellan två eller flera stater.
Medlemsstat	En stat som är medlem i Europeiska unionen samt Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz.
Mottagare	Den till vilken personuppgifter lämnas ut, med undantag av en myndighet som med stöd av författning utövar tillsyn, kontroll eller revision.
Personuppgift	Varje upplysning om en identifierad eller identifierbar fysisk person som är i livet.
Personuppgiftsansvarig	Den behöriga myndighet som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter.
Personuppgiftsbiträde	Den som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning.
Personuppgiftsincident	En säkerhetsincident som leder till oavsiktlig eller olaglig förstöring, förlust eller ändring eller obehörigt röjande av eller obehörig åtkomst till personuppgifter.
Registrerad	Den fysiska person som personuppgiften gäller.
Tillsynsmyndigheten	Myndighet som regeringen utser enligt dataskyddsdirektivet för att utöva tillsyn över behandling av personuppgifter som utförs av behöriga myndigheter i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet.
Tredjeland	En stat som inte är en medlemsstat.

Tredje man	Någon annan än den registrerade, den personuppgiftsansvarige, data-skyddsombudet, personuppgiftsbiträdet och sådana personer som under den personuppgiftsansvariges eller personuppgiftsbitrådets direkta ansvar har rätt att behandla personuppgifter.
Uppgift som rör hälsa	Personuppgift som rör en persons fysiska eller psykiska hälsa, inklusive information om tillhandahållande av hälso- och sjukvårdstjänster som ger upplysning om persons hälsostatus.

2 kap. Behandling av personuppgifter

Grundläggande krav på behandlingen

Rättsliga grunder

1 § Personuppgifter får behandlas om det är nödvändigt för att en behörig myndighet ska kunna utföra sin uppgift att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

Med en behörig myndighets uppgift avses en uppgift som framgår av lag, förordning eller ett särskilt beslut i vilket regeringen uppdragit åt myndigheten att utföra uppgiften.

2 § Utöver vad som sägs i 1 § får personuppgifter behandlas om

1. det är nödvändigt för diarieföring, eller
2. uppgifterna har lämnats till en behörig myndighet i en anmälan, ansökan eller liknande och behandlingen är nödvändig för myndighetens handläggning.

Ändamål

3 § Personuppgifter får behandlas bara för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål.

Om det ändamål som personuppgifterna behandlas för inte framgår av sammanhanget eller på annat sätt, ska det tydliggöras genom en särskild upplysning.

4 § Innan personuppgifter får behandlas för ett nytt ändamål ska det säkerställas att

1. det finns en rättslig grund enligt 1 § för den nya behandlingen, och
2. det är nödvändigt och proportionerligt att personuppgifterna behandlas för det nya ändamålet.

I den utsträckning skyldighet att lämna uppgifter följer av lag eller förordning ska någon prövning enligt första stycket inte göras.

5 § En behörig myndighet får behandla personuppgifter för vetenskapliga, statistiska eller historiska ändamål inom denna lags tillämpningsområde.

Författningsenlig och korrekt behandling

6 § Personuppgifter ska behandlas författningsenligt och på ett korrekt sätt.

Personuppgifternas kvalitet

7 § Personuppgifter som behandlas ska vara korrekta och, om det är nödvändigt, uppdaterade.

Uppgifter som beskriver en persons utseende ska utformas på ett objektivt sätt med respekt för människovärdet.

8 § Personuppgifter som behandlas ska vara adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen med behandlingen. Fler personuppgifter får inte behandlas än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen.

Åtskillnad mellan olika slag av personuppgifter

9 § Så långt det är möjligt ska personuppgifter som rör olika kategorier av registrerade särskiljas så att det framgår om personen är misstänkt, dömd för brott, brottsoffer eller någon annan som berörs av ett brott. Om det inte framgår av sammanhanget eller på annat sätt till vilken kategori personen hör, ska det tydliggöras genom en särskild upplysning.

10 § Så långt det är möjligt ska personuppgifter som grundar sig på fakta särskiljas från personuppgifter som grundar sig på personliga bedömningar. Om det inte framgår av sammanhanget eller på annat sätt vad uppgiften grundas på ska det tydliggöras genom en särskild upplysning.

Känsliga personuppgifter

11 § Personuppgifter som avslöjar ras, etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening eller som rör hälsa, sexualliv eller sexuell läggning får inte behandlas.

Om uppgifter om en person behandlas får de dock kompletteras med sådana uppgifter som anges i första stycket när det är absolut nödvändigt för ändamålet med behandlingen.

12 § Biometriska uppgifter och genetiska uppgifter får behandlas endast om det är särskilt föreskrivet och det är absolut nödvändigt för ändamålet med behandlingen.

13 § Personuppgifter som avses i 11 och 12 §§ (känsliga personuppgifter) får alltid behandlas med stöd av 2 §.

14 § Det är förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

Rättelse, uppdatering och radering

15 § Alla rimliga åtgärder ska vidtas för att personuppgifter som med hänsyn till ändamålet med behandlingen är felaktiga eller ofullständiga utan onödigt dröjsmål rättas och för att förhindra att sådana uppgifter lämnas ut eller görs tillgängliga. Personuppgifter som är inaktuella ska uppdateras om det är nödvändigt.

När personuppgifter lämnas ut till en behörig myndighet ska mottagaren så långt det är möjligt ges information som gör att det går att bedöma i vilken utsträckning uppgifterna är korrekta, fullständiga, uppdaterade och tillförlitliga.

16 § Alla rimliga åtgärder ska vidtas för att personuppgifter som behandlas i strid med 1, 2, 3 § första stycket eller någon av 4–6 §§ eller 8, 11, 12, 14 eller 17 § första stycket utan onödigt dröjsmål raderas och för att förhindra att sådana uppgifter lämnas ut eller görs tillgängliga. Detsamma gäller om radering krävs för att utföra en rättslig förpliktelse.

Om förutsättningarna i första stycket för att radera personuppgifter är uppfyllda men uppgifterna behöver finnas kvar av bevisskäl, ska behandlingen av uppgifterna i stället utan onödigt dröjsmål begränsas.

Längsta tid som personuppgifter får behandlas

17 § Personuppgifter får inte behandlas under längre tid än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Bestämmelsen i första stycket hindrar inte att en behörig myndighet arkiverar och bevarar allmänna handlingar eller att arkivmaterial lämnas till en arkivmyndighet.

18 § Om det inte är föreskrivet i lag eller annan författning när en viss kategori av personuppgifter inte längre får behandlas för ändamål inom denna lags tillämpningsområde, ska den personuppgiftsansvarige årligen se över behovet av att fortsätta behandla personuppgifterna.

Automatiserade beslut

19 § Om ett beslut har rättsliga följder för en fysisk person eller annars i betydande grad påverkar honom eller henne och beslutet enbart grundas på automatiserad behandling av sådana personuppgifter som är avsedda att bedöma hans eller hennes egenskaper, ska personen ha möjlighet att på begäran få beslutet prövat på nytt av någon person.

Automatiserade beslut får inte enbart grundas på känsliga personuppgifter.

Överföring av personuppgifter till en annan medlemsstat

20 § Om det inte är särskilt föreskrivet får villkor för behandling av personuppgifter inte ställas upp i förhållande till en mottagare i en annan medlemsstat eller ett EU-organ, om det inte i motsvarande fall får ställas upp samma typ av villkor i förhållande till en svensk mottagare.

Uppgiftslämnande för rättsstatistik

21 § Personuppgifter som är nödvändiga för att framställa rättsstatistik ska lämnas till den myndighet som ansvarar för att framställa sådan statistik.

Behandling för ändamål utanför denna lags tillämpningsområde

22 § Innan personuppgifter som behandlas med stöd av denna lag behandlas för ett ändamål utanför lagens tillämpningsområde ska det säkerställas att det är nödvändigt och proportionerligt att personuppgifterna behandlas för det ändamålet.

I den utsträckning skyldighet att lämna uppgifter följer av lag eller förordning ska någon prövning enligt första stycket inte göras.

3 kap. Personuppgiftsansvarigas skyldigheter

Personuppgiftsansvarets omfattning

1 § Den personuppgiftsansvarige är ansvarig för all behandling av personuppgifter som utförs under dennes ledning eller på dennes vägnar.

Åtgärder för att säkerställa författningens behandling

Tekniska och organisatoriska åtgärder

2 § Den personuppgiftsansvarige ska, genom lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder, säkerställa och kunna visa att behandlingen av personuppgifter är författningens och att den registrerades rättigheter skyddas.

3 § Den personuppgiftsansvarige ska när medlen för behandlingen bestäms och vid behandlingen, genom lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder, se till att nödvändiga skyddsåtgärder integreras i behandlingen (inbyggt dataskydd).

4 § Den personuppgiftsansvarige ska se till att det i automatiserade behandlingssystem som regel inte är möjligt att behandla andra personuppgifter än de som är nödvändiga för varje särskilt angivet ändamål med behandlingen (dataskydd som standard).

5 § Den personuppgiftsansvarige ska säkerställa att det i automatiserade behandlingssystem förs loggar över personuppgiftsbehandling i den utsträckning det är särskilt föreskrivet.

Tillgången till personuppgifter

6 § Den personuppgiftsansvarige ska se till att tillgången till personuppgifter begränsas till vad var och en behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Konsekvensbedömning och förhandssamråd

7 § Om en ny typ av behandling, eller betydande förändringar av redan pågående behandling, kan antas medföra särskild risk för intrång i den registrerades personliga integritet, ska den personuppgiftsansvarige innan behandlingen påbörjas eller förändringen genomförs bedöma konsekvenserna för skyddet av personuppgifter.

Om konsekvensbedömningen visar att det finns särskild risk för intrång i registrerades personliga integritet eller om typen av behandling innebär särskild risk för intrång, ska den personuppgiftsansvarige samråda med tillsynsmyndigheten i god tid innan behandlingen påbörjas eller betydande förändringar genomförs (förhandssamråd).

Säkerheten för personuppgifter

Säkerhetsåtgärder

8 § Den personuppgiftsansvarige ska vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas, särskilt mot obehörig eller otillåten behandling och mot förlust, förstöring eller annan oavsiktlig skada.

Personuppgiftsincidenter

9 § Senast 72 timmar efter det att den personuppgiftsansvarige fått kännedom om en personuppgiftsincident ska den anmälas till tillsynsmyndigheten, utom i de fall där incidenten ska rapporteras enligt säkerhetskylldslagen (1996:627) eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Anmälan behöver inte göras om det är osannolikt att personuppgiftsincidenten har medfört eller kommer att medföra någon risk för otillbörligt intrång i registrerades personliga integritet.

10 § Om en personuppgiftsincident som ska anmälas enligt 9 § första stycket har medfört eller kan antas medföra särskild risk för otillbörligt intrång i registrerades personliga integritet, ska den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål underrätta den registrerade om incidenten.

Underrättelseskyldigheten gäller inte om den personuppgiftsansvarige

1. har tillämpat lämpliga tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder på de personuppgifter som påverkades av incidenten,
2. har säkerställt att det inte längre finns särskild risk för otillbörligt intrång i registrerades personliga integritet, eller
3. skulle behöva göra oproportionerliga ansträngningar för att underrätta alla berörda.

I fall som avses i andra stycket 3 ska allmänheten informeras eller en liknande åtgärd vidtas genom vilken de registrerade får nödvändig information.

11 § Den personuppgiftsansvarige får avstå från att lämna information enligt 10 § i den utsträckning det är särskilt föreskrivet i lag eller annan författning eller annars framgår av beslut som har meddelats med stöd av författning att uppgifter inte får lämnas ut av hänsyn till intresset av att

1. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet,

2. andra rättsliga utredningar eller undersökningar inte hindras,

3. nationell säkerhet skyddas, eller

4. någon annans rättigheter och friheter skyddas.

Om den personuppgiftsansvarige inte är en myndighet, gäller undantaget i första stycket även för uppgifter som hos en myndighet skulle ha varit sekretessbelagda enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Samarbete med tillsynsmyndigheten

12 § Den personuppgiftsansvarige ska samarbeta med tillsynsmyndigheten när den utför uppgifter enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Dataskyddsbud

13 § Den personuppgiftsansvarige ska utse ett eller flera dataskyddsbud och anmäla till tillsynsmyndigheten när dataskyddsbud utses och entledigas.

14 § Dataskyddsbud ska

1. självständigt kontrollera att den personuppgiftsansvarige behandlar personuppgifter författningsenligt och på ett korrekt sätt och i övrigt fullgör sina skyldigheter,

2. informera och ge råd till den personuppgiftsansvarige och de som behandlar personuppgifter under dennes ledning om deras skyldigheter vid behandling av personuppgifter,

3. på begäran ge den personuppgiftsansvarige råd vid en konsekvensbedömning och kontrollera att den genomförs på korrekt sätt,

4. vara kontaktpunkt för enskilda i frågor som rör behandling av personuppgifter, och

5. samarbeta med tillsynsmyndigheten och vara kontaktpunkt för den vid förhandssamråd och andra frågor som rör behandling av personuppgifter.

15 § Den som fullgör uppgift som dataskyddsbud får inte obehörigen röja det som han eller hon vid fullgörandet av sin uppgift har fått kännedom om.

I det allmännas verksamhet tillämpas offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för första stycket.

Personuppgiftsbiträden

16 § Den personuppgiftsansvarige får, om det är lämpligt, anlita personuppgiftsbiträden för behandling av personuppgifter på den personuppgiftsansvariges vägnar. Innan ett personuppgiftsbiträde anlitas ska den personuppgiftsansvarige försäkra sig om att biträdet kommer att vidta de lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder som krävs för att behand-

lingen av personuppgifter ska vara författningsenlig och för att skydda registrerades rättigheter.

Personuppgiftsbitrådets behandling av personuppgifter ska regleras i ett skriftligt avtal eller annan skriftlig överenskommelse.

17 § Ett personuppgiftsbiträde får inte anlita ett annat personuppgiftsbiträde utan skriftligt tillstånd från den personuppgiftsansvarige.

18 § Ett personuppgiftsbiträde och de som arbetar under bitrådets ledning ska behandla personuppgifter i enlighet med instruktioner från den personuppgiftsansvarige.

Om ett personuppgiftsbiträde bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen, ska bitrådet anses vara personuppgiftsansvarig för den behandlingen.

19 § Det som sägs om den personuppgiftsansvariges skyldigheter i 5, 6, 8 och 12 §§ gäller även för personuppgiftsbiträden.

Gemensamt personuppgiftsansvar

20 § Två eller flera behöriga myndigheter är gemensamt personuppgiftsansvariga om de gemensamt bestämmer ändamålen med och medlen för personuppgiftsbehandlingen.

Den registrerade får utöva sina rättigheter enligt lagen mot var och en av de gemensamt personuppgiftsansvariga.

Bemyndigande

21 § Regeringen får meddela föreskrifter om skyldighet att föra register över kategorier av behandling av personuppgifter och skyldighet att införa interna rutiner för anmälan av överträdelse.

4 kap. Enskildas rättigheter

Rätten till information

Allmän information

1 § Den personuppgiftsansvarige ska göra följande allmänna information tillgänglig för den registrerade:

1. den personuppgiftsansvariges identitet och kontaktuppgifter,
2. dataskyddsombudets kontaktuppgifter,
3. kategorier av ändamål för behandlingen,
4. rätten enligt 3 § att begära att få information om behandling av personuppgifter och att få del av uppgifterna,
5. rätten att begära rättelse, radering eller begränsning av behandlingen enligt 9 och 10 §§, och
6. möjligheten att lämna in klagomål till tillsynsmyndigheten samt kontaktuppgifterna till myndigheten.

Personrelaterad information

2 § Den personuppgiftsansvarige ska i ett enskilt fall lämna följande information till den registrerade, om det behövs för att han eller hon ska kunna ta till vara sina rättigheter:

1. den rättsliga grunden för behandlingen,
2. kategorier av mottagare av personuppgifterna, även i tredjeland eller internationella organisationer,
3. hur länge personuppgifterna får behandlas eller, om det inte är möjligt att ange, kriterierna för att fastställa det, och
4. övrig nödvändig information.

Vid bedömningen av om information enligt första stycket 4 ska lämnas ska det särskilt beaktas om personuppgifterna samlats in utan den registrerades vetskap.

3 § Den personuppgiftsansvarige ska till den som begär det utan onödigt dröjsmål lämna skriftligt besked om huruvida personuppgifter som rör honom eller henne behandlas. Om sådana uppgifter behandlas, ska sökanden få del av dem och få följande skriftliga information:

1. vilka personuppgifter om sökanden som behandlas,
2. varifrån personuppgifterna kommer,
3. den rättsliga grunden för behandlingen,
4. ändamålen med behandlingen,
5. mottagare eller kategorier av mottagare av personuppgifterna, även i tredjeland eller internationella organisationer,
6. hur länge personuppgifterna får behandlas eller, om det inte är möjligt att ange, kriterierna för att fastställa det,
7. rätten att begära rättelse, radering eller begränsning av behandlingen enligt 9 och 10 §§, och
8. möjligheten att lämna in klagomål till tillsynsmyndigheten samt kontaktuppgifterna till myndigheten.

Utlämnande av personuppgifter enligt första stycket behöver inte omfatta sådana personuppgifter som sökanden har tagit del av, om inte han eller hon begär det. Det ska dock framgå av informationen att personuppgifterna i fråga behandlas.

4 § Den som har varit föremål för ett sådant beslut som avses i 2 kap. 19 § har rätt att på begäran få närmare information om beslutet av den personuppgiftsansvarige.

Begränsning av rätten till information

5 § Informationskyldigheten i 2 och 3 §§ gäller inte i den utsträckning det är särskilt föreskrivet i lag eller annan författning eller annars framgår av beslut som har meddelats med stöd av författning att uppgifter inte får lämnas ut av hänsyn till intresset av att

1. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet,
2. andra rättsliga utredningar eller undersökningar inte hindras,
3. nationell säkerhet skyddas, eller
4. någon annans rättigheter och friheter skyddas.

Om förutsättningarna i första stycket är uppfyllda, är den personuppgiftsansvarige inte skyldig att lämna ut skälen för beslut enligt första stycket eller beslut i fråga om rättelse, radering eller begränsning av behandlingen enligt 9 eller 10 §.

Om den personuppgiftsansvarige inte är en myndighet, gäller undantagen i första och andra styckena även för uppgifter som hos en myndighet skulle ha varit sekretessbelagda enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

6 § Informationsskyldigheten i 3 § gäller inte personuppgifter i löpande text som inte har fått sin slutliga utformning när begäran gjordes eller som utgör minnesanteckning eller liknande.

Informationsskyldigheten gäller dock om uppgifterna

1. har lämnats ut till tredje man, med undantag för en myndighet som med stöd av författning utövar tillsyn, kontroll eller revision,
2. behandlas enbart för vetenskapliga, statistiska eller historiska ändamål, eller
3. har behandlats under längre tid än ett år i löpande text som inte har fått sin slutliga utformning.

7 § Om en begäran enligt 3 § är orimlig eller uppenbart ogrundad får den personuppgiftsansvarige avslå den.

Av 12 § andra stycket framgår att den personuppgiftsansvarige i vissa fall får ta ut avgift i stället för att avslå begäran.

Möjligheten att begära kontroll genom tillsynsmyndigheten

8 § I 5 kap. 3 § finns bestämmelser om att en fysisk person får begära att tillsynsmyndigheten kontrollerar om hans eller hennes personuppgifter behandlas författningenslignat.

Rätten till rättelse, radering och begränsning av behandlingen

9 § Den personuppgiftsansvarige ska på begäran av den registrerade utan onödigt dröjsmål rätta eller komplettera personuppgifter som rör honom eller henne, om de är felaktiga eller ofullständiga med hänsyn till ändamålet med behandlingen.

Om den personuppgiftsansvarige inte kan fastställa att personuppgifterna är korrekta ska behandlingen av uppgifterna i stället utan onödigt dröjsmål begränsas.

10 § Den personuppgiftsansvarige ska på begäran av den registrerade utan onödigt dröjsmål radera personuppgifter som rör honom eller henne, om de behandlas i strid med 2 kap. 1, 2, 3 § första stycket eller någon av 4–6 §§ eller 8, 11, 12, 14 eller 17 § första stycket. Detsamma gäller om det krävs radering för att den personuppgiftsansvarige ska utföra en rättslig förpliktelse.

Om förutsättningarna i första stycket för att radera personuppgifter är uppfyllda men uppgifterna behöver finnas kvar av bevisskäl, ska den personuppgiftsansvarige på begäran av den registrerade i stället utan onödigt dröjsmål begränsa behandlingen av uppgifterna.

11 § Den personuppgiftsansvarige avgör vilken åtgärd som ska vidtas med anledning av en begäran om rättelse, radering eller begränsning av behandlingen.

Avgiftsfri information

12 § Information enligt 1, 2 och 4 §§ ska lämnas utan avgift. Information och uppgifter enligt 3 § ska lämnas utan avgift en gång per år.

Om någon begär information och uppgifter enligt 3 § oftare än en gång per år, får den personuppgiftsansvarige ta ut en rimlig avgift eller avslå begäran enligt 7 § första stycket.

5 kap. Tillsyn

Tillsynsmyndighetens uppdrag

1 § Tillsynsmyndigheten ska verka både för att fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter och för att underlätta det fria flödet av personuppgifter inom denna lags tillämpningsområde.

Tillsynsmyndighetens uppgifter

2 § Tillsynsmyndigheten ska

1. utöva allmän tillsyn över personuppgiftsbehandling,
2. handlägga klagomål från registrerade,
3. utföra kontroll enligt 3 §, och
4. på begäran bistå en tillsynsmyndighet i en annan medlemsstat.

Tillsynen ska inte omfatta behandling av personuppgifter inom ramen för domstolarnas dömande verksamhet.

3 § Tillsynsmyndigheten ska på begäran kontrollera om uppgifter om en fysisk person behandlas författningens enligt. Den som begär en sådan kontroll ska visa att han eller hon har begärt information enligt 4 kap. 3 § eller en åtgärd enligt 4 kap. 9 eller 10 §.

Myndigheten får vägra att utföra kontrollen om begäran är orimlig eller uppenbart oggrundad.

4 § Tillsynsmyndigheten ska vid förhandssamråd enligt 3 kap. 7 § och när det i övrigt är påkallat ge råd och stöd till personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden om deras skyldigheter enligt lag eller annan författning.

Tillsynsmyndighetens befogenheter

Undersökningsbefogenheter

5 § Tillsynsmyndigheten har rätt att av personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden på begäran få

1. tillgång till alla personuppgifter som behandlas,
2. upplysningar om och dokumentation av behandlingen av personuppgifter och säkerhets- och skyddsåtgärder,

3. tillträde till lokaler som den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet disponerar samt tillgång till utrustning och andra medel för behandling av personuppgifter, och

4. den hjälp och den information som behövs för tillsynen.

Förebyggande befogenheter

6 § Om tillsynsmyndigheten bedömer att det finns risk för att personuppgifter kan komma att behandlas i strid med lag eller annan författning, ska myndigheten genom råd, rekommendationer eller påpekanden försöka förmå den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet att vidta åtgärder för att motverka den risken.

Tillsynsmyndigheten får utfärda en skriftlig varning för att planerad behandling av personuppgifter riskerar att stå i strid med lag eller annan författning. Detsamma gäller om pågående behandling riskerar att stå i strid med lag eller annan författning.

Korrigerande befogenheter

7 § Om tillsynsmyndigheten konstaterar att personuppgifter behandlas i strid med lag eller annan författning eller att den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet på något annat sätt inte fullgör sina skyldigheter, får tillsynsmyndigheten

1. genom sådana åtgärder som anges i 6 § första stycket försöka förmå den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet att vidta åtgärder för att behandlingen ska bli författningsenlig, eller att uppfylla andra skyldigheter,

2. förelägga den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet att vidta åtgärder för att behandlingen ska bli författningsenlig eller att uppfylla andra skyldigheter,

3. förbjuda fortsatt behandling om bristen är allvarlig, eller

4. besluta om en sanktionsavgift enligt 6 kap.

Om ett föreläggande utfärdas ska det av föreläggandet framgå när åtgärderna senast ska vara genomförda och, om det är lämpligt, vilka åtgärder som ska vidtas.

Verkställighet av beslut

8 § Tillsynsmyndighetens beslut får inte verkställas omedelbart.

Samarbete med tillsynsmyndigheter i andra medlemsstater

9 § Tillsynsmyndigheten får vägra en begäran om bistånd från en tillsynsmyndighet i en annan medlemsstat endast om det skulle strida mot en lag eller en förordning att tillmötesgå den.

10 § När tillsynsmyndigheten på begäran bistår en tillsynsmyndighet i en annan medlemsstat har den de befogenheter som anges i 5–7 §§.

11 § Tillsynsmyndigheten får, om det är förenligt med svenska intressen, lämna ut en uppgift till en tillsynsmyndighet i en annan medlemsstat, även om uppgiften är sekretessbelagd enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

12 § Information som tillsynsmyndigheten efter begäran har fått från en tillsynsmyndighet i en annan medlemsstat får inte användas för något annat ändamål än det för vilket informationen begärdes.

6 kap. Administrativa sanktionsavgifter

Överträdelse som kan leda till en sanktionsavgift

1 § En sanktionsavgift får tas ut av en personuppgiftsansvarig vid överträdelse av någon av

1. 2 kap. 1–5, 7–12 eller 14–18 §§, 19 § andra stycket eller 22 §,
2. 3 kap. 2–8 §§, eller
3. 8 kap. 1–6 §§ eller 8 §.

En sanktionsavgift får också tas ut om en personuppgiftsansvarig inte anmäler en personuppgiftsincident enligt 3 kap. 9 § första stycket, inte dokumenterar en sådan incident, låter bli att bistå tillsynsmyndigheten enligt 5 kap. 5 § eller inte följer tillsynsmyndighetens beslut enligt 5 kap. 7 § första stycket 2 eller 3.

2 § En sanktionsavgift får tas ut av ett personuppgiftsbiträde vid överträdelse av 3 kap. 5, 6 eller 8 §.

En sanktionsavgift får också tas ut om ett personuppgiftsbiträde låter bli att bistå tillsynsmyndigheten enligt 5 kap. 5 § eller inte följer tillsynsmyndighetens beslut enligt 5 kap. 7 § första stycket 2 eller 3.

Hur sanktionsavgiften ska bestämmas

3 § Sanktionsavgiften ska vid överträdelse av 3 kap. 6 eller 7 § eller av bestämmelser om dokumentation av personuppgiftsincidenter bestämmas till högst 5 000 000 kronor.

Vid överträdelse av övriga bestämmelser som anges i 1 och 2 §§ ska avgiften bestämmas till högst 10 000 000 kronor.

Om flera bestämmelser har överträtts genom samma personuppgiftsbehandling, eller om en eller flera bestämmelser har överträtts genom sammankopplade personuppgiftsbehandlingsförfaranden, ska sanktionsavgiften bestämmas efter överträdelseernas allvar. Sanktionsavgiften får aldrig överstiga maximibeloppet för den allvarligaste överträdelsen.

4 § Vid bedömningen av om någon sanktionsavgift ska tas ut och när storleken på avgiften ska bestämmas ska särskild hänsyn tas till

1. om överträdelsen varit uppsåtlig eller berott på oaktsamhet,
2. den skada, fara eller kränkning som överträdelsen inneburit,
3. överträdelsens karaktär, svårhetsgrad och varaktighet,
4. vad den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet gjort för att begränsa verkningarna av överträdelsen, och
5. om den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet tidigare ålagts att betala en sanktionsavgift.

5 § Sanktionsavgiften får sättas ned helt eller delvis om överträdelsen är ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut en avgift.

Beslut om sanktionsavgift

6 § Tillsynsmyndigheten beslutar om sanktionsavgift.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

7 § En sanktionsavgift får inte beslutas om den som avgiften ska tas ut av inte har fått tillfälle att yttra sig inom fem år från den dag då överträdelsern ägde rum.

Ett beslut om sanktionsavgift ska delges.

Betalning av sanktionsavgift

8 § En sanktionsavgift ska betalas till den myndighet som regeringen bestämmer inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om sanktionsavgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket, ska myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet ske enligt ut-sökningsbalken.

Bemyndigande

9 § Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om sanktionsavgifter enligt denna lag.

7 kap. Skadestånd och överklagande

Skadestånd

1 § Den personuppgiftsansvarige ska ersätta den registrerade för den skada och kränkning av den personliga integriteten som orsakats av behandling av personuppgifter i strid med denna lag, eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den.

Överklagande

Överklagande av personuppgiftsansvariga myndigheters beslut

2 § Beslut i fråga om rättelse eller komplettering enligt 4 kap. 9 § första stycket, radering enligt 4 kap. 10 § första stycket, eller begränsning av behandlingen enligt 4 kap. 9 § andra stycket eller 10 § andra stycket, som har meddelats av en myndighet i egenskap av personuppgiftsansvarig, får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller beslut att inte lämna information enligt 4 kap. 3 §, att ta ut avgift enligt 4 kap. 12 § andra stycket eller att inte medge prövning av ett automatiserat beslut enligt 2 kap. 19 § första stycket.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Första stycket gäller inte beslut av regeringen, Högsta domstolen, Högsta förvaltningsdomstolen eller Riksdagens ombudsmän.

Överklagande av tillsynsmyndighetens beslut

3 § Tillsynsmyndighetens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. När ett beslut överklagas är tillsynsmyndigheten motpart i domstolen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Överklagandeförbud

4 § Andra beslut enligt denna lag än de som avses i 2 och 3 §§ får inte överklagas.

8 kap. Överföring av personuppgifter till tredjeland och internationella organisationer

Förutsättningar för överföring

1 § En behörig myndighet får överföra personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation, om personuppgifterna behandlas i Sverige eller är avsedda att behandlas i ett tredjeland eller av en internationell organisation. Personuppgifterna får dock endast överföras om överföringen

1. är nödvändig för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet,

2. riktas till en behörig myndighet i ett tredjeland eller till en internationell organisation som är en behörig myndighet, och

3. omfattas av

a) ett beslut om adekvat skyddsnivå enligt 3 §,

b) tillräckliga skyddsåtgärder enligt 4 §, eller

c) ett undantag för särskilda situationer enligt 5 §.

En behörig myndighet som avser att överföra personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation, ska särskilt beakta risken för att enskilda får ett försämrat skydd för sina personuppgifter.

2 § Personuppgifter som en svensk myndighet har fått från en annan medlemsstat får överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation endast om den medlemsstat som lämnat uppgifterna till en svensk myndighet har medgett att de överförs.

Om medgivandet på grund av tidsbrist inte kan inhämtas i förväg, får personuppgifter ändå överföras om det är nödvändigt för att avvärja en omedelbar och allvarlig fara för allmän säkerhet. Detsamma gäller om det är nödvändigt för att avvärja en omedelbar och allvarlig fara för andra väsentliga intressen för Sverige eller någon annan medlemsstat.

Beslut om adekvat skyddsnivå

3 § Om Europeiska kommissionen har beslutat att det finns en adekvat nivå för skyddet av personuppgifter i ett tredjeland, eller en viss geografisk eller på annat sätt angiven del av det, får personuppgifter överföras dit under de förutsättningar som anges i 1 och 2 §§. Detsamma gäller om det finns ett sådant beslut avseende en internationell organisation.

Tillräckliga skyddsåtgärder

4 § Om det inte finns något beslut om adekvat skyddsnivå enligt 3 §, får personuppgifter, under de förutsättningar som anges i 1 och 2 §§, ändå överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation om

1. skyddsåtgärder för personuppgifterna har fastställts i ett avtal som ger tillräckliga garantier till skydd för den registrerade, eller
2. den behöriga myndighet som uppgifterna ska överföras till på annat sätt garanterar tillräckligt skydd för dem.

Överföring i särskilda situationer

5 § Om det inte finns något beslut om adekvat skyddsnivå enligt 3 § eller tillräckliga skyddsåtgärder enligt 4 §, får en överföring, eller en samling av överföringar, av personuppgifter, under de förutsättningar som anges i 1 och 2 §§, göras till ett tredjeland eller en internationell organisation endast om överföringen är nödvändig för att

1. värna den registrerades eller någon annan fysisk persons vitala intressen, eller andra berättigade intressen som den registrerade har,
2. i ett enskilt fall förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet,
3. i ett enskilt fall kunna fastställa, göra gällande eller försvara ett rättsligt anspråk som hänför sig till ett sådant syfte som anges i 2, eller
4. avvärja en omedelbar och allvarlig fara för allmän säkerhet.

Personuppgifter får inte överföras till ett tredjeland eller en internationell organisation om den registrerades intresse av skydd mot kränkning av rättigheter och friheter väger tyngre än det allmännas intresse av en sådan överföring som avses i första stycket 2 eller 3.

Vidareöverföring

6 § En svensk behörig myndighet får inte tillåta att sådana personuppgifter som anges i 2 § första stycket, och som överförts till ett tredjeland eller en internationell organisation, vidareöverförs till ett tredjeland eller en internationell organisation, om inte någon behörig myndighet i den andra medlemsstaten har medgett att uppgifterna får vidareöverföras.

7 § När en svensk behörig myndighet ska ta ställning till om personuppgifter som har överförts från Sverige till en annan medlemsstat, som har överfört dem till ett tredjeland eller en internationell organisation, får vidareöverföras till ett tredjeland eller en internationell organisation, ska alla kända omständigheter som har samband med vidareöverföringen beaktas. Särskild vikt ska läggas vid brottets allvar, allvaret i faran för allmän säkerhet, det ändamål för vilket personuppgifterna ursprungligen lämnades till den andra medlemsstaten och nivån på skyddet av personuppgifter i tredjelandet eller hos den internationella organisationen som uppgifterna ska vidareöverföras till.

Överföring till andra än behöriga myndigheter

8 § En svensk behörig myndighet får i ett enskilt fall överföra personuppgifter till någon som inte är en behörig myndighet i ett tredjeland. Personuppgifterna får överföras endast om de övriga förutsättningarna i 1 och 2 §§ är uppfyllda och om

1. det är absolut nödvändigt för att den svenska myndigheten ska kunna utföra en uppgift enligt 1 kap. 2 § som den har ansvar för,

2. den svenska myndigheten informerar den som ska ta emot personuppgifterna om det eller de specifika ändamål för vilket eller vilka uppgifterna får behandlas, och

3. det skulle vara ineffektivt eller olämpligt att överföra dem till en behörig myndighet i tredjelandet.

Personuppgifter får inte överföras enligt första stycket om den registrerades intresse av skydd mot kränkning av rättigheter och friheter väger tyngre än det allmännas intresse av att överföringen görs.

Första och andra styckena gäller inte en sådan annan aktör som är behörig myndighet enligt definitionen i 1 kap. 6 §.

Villkor om användningsbegränsning

9 § Om en svensk behörig myndighet har fått personuppgifter från ett tredjeland eller en internationell organisation och gäller på grund av en överenskommelse med tredjelandet eller den internationella organisationen villkor som begränsar möjligheten att använda uppgifterna, ska svenska myndigheter följa villkoren oavsett vad som är föreskrivet i lag eller annan författning.

10 § En svensk behörig myndighet får vid överföring av personuppgifter till ett tredjeland eller en internationell organisation i ett enskilt fall ställa upp villkor som begränsar möjligheten att använda uppgifterna, om det krävs med hänsyn till den enskildes rätt eller från allmän synpunkt. Sådana villkor får inte strida mot en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2018.

2. Genom lagen upphävs lagen (2013:329) med vissa bestämmelser om skydd för personuppgifter vid polissamarbete och straffrättsligt samarbete inom Europeiska unionen.

3. Bestämmelsen i 3 kap. 5 § om loggning tillämpas från och med den 6 maj 2023 i fråga om automatiserade behandlingssystem som inrättats före den 6 maj 2016.

4. En sanktionsavgift enligt 6 kap. får beslutas endast för överträdelse som har skett efter ikraftträdandet.

5. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för överträdelse som har skett före ikraftträdandet.

6. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:620) om belastningsregister

Härigenom föreskrivs att 1 b § lagen (1998:620) om belastningsregister¹ ska upphöra att gälla vid utgången av juli 2018.

¹ Senaste lydelse av 1 b § 2013:331.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:621) om misstankeregister

Härigenom föreskrivs att 1 b § lagen (1998:621) om misstankeregister¹ ska upphöra att gälla vid utgången av juli 2018.

¹ Senaste lydelse av 1 b § 2013:332.

4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Häri genom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 9 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 17 kap. 7 c §, och närmast före 17 kap. 7 c § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

2 §¹

Bestämmelser som begränsar möjligheten att använda vissa uppgifter som en svensk myndighet har fått från en myndighet i en annan stat finns i

1. lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden,
2. lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete,
3. lagen (2000:344) om Schengens informationssystem,
4. lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,
5. lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete,
6. lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar,
7. lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen,
8. lagen (1998:620) om belastningsregister,
9. lagen (2012:843) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning,
10. *lagen (2013:329) med vissa bestämmelser om skydd för personuppgifter vid polissamarbete och straffrättsligt samarbete inom Europeiska unionen,*
11. lagen (2015:63) om utbyte av upplysningar med anledning av FATCA-avtalet,
12. lagen (2015:912) om automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton,
13. lagen (2017:182) om automatiskt utbyte av land-för-land-rapporter på skatteområdet, *och*
14. lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder.

10. lagen (2015:63) om utbyte av upplysningar med anledning av FATCA-avtalet,
11. lagen (2015:912) om automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton,
12. lagen (2017:182) om automatiskt utbyte av land-för-land-rapporter på skatteområdet,
13. lagen (2017:1000) om en europeisk utredningsorder, *och*
14. *brottsdatalagen (2018:000).*

¹ Senaste lydelse 2017:1012.

17 kap.***Internationellt samarbete avseende behandling av personuppgifter****7 c §*

Sekretess gäller i tillsynsmyndighetens verksamhet enligt 5 kap. brottsdatalagen (2018:000) för uppgift som, utan samband med en svensk begäran, har lämnats av en tillsynsmyndighet i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz, om det kan antas att den svenska tillsynsmyndighetens möjlighet att bedriva tillsyn motverkas om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst fyrtio år.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2018.

5 Förslag till lag om ändring i domstolsdatalagen (2015:728)

Härigenom föreskrivs att 5 § domstolsdatalagen (2015:728) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2017/18:113 Föreslagen lydelse

5 §

De avvikande bestämmelser som finns i *lagen (2013:329) med vissa bestämmelser om skydd för personuppgifter vid polissamarbete och straffrättsligt samarbete inom Europeiska unionen eller i föreskrifter som regeringen har meddelat i anslutning till den lagen, ska tillämpas i stället för bestämmelserna i denna lag. Detsamma gäller i fråga om Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 655/2014 av den 15 maj 2014 om inrättande av ett europeiskt förfarande för kvarstad på bankmedel för att underlätta gränsöverskridande skuldindrivning i mål och ärenden av privaträttslig natur.*

De avvikande bestämmelser som finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 655/2014 av den 15 maj 2014 om inrättande av ett europeiskt förfarande för kvarstad på bankmedel för att underlätta gränsöverskridande skuldindrivning i mål och ärenden av privaträttslig natur, ska tillämpas i stället för bestämmelserna i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2018.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 2 § lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete ska upphöra att gälla vid utgången av juli 2018.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2018:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

dels att punkt 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 4 § ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2017/18:105 Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §

Artiklarna 33 och 34 i EU:s dataskyddsförordning tillämpas inte i fråga om personuppgiftsincidenter som ska rapporteras enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627) eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Artiklarna 33 och 34 i EU:s dataskyddsförordning tillämpas inte i fråga om personuppgiftsincidenter som ska rapporteras enligt säkerhetsskyddslagen (2018:000) eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019 i fråga om 1 kap. 4 § och i övrigt den 1 augusti 2018.

8 Förslag till lag om ändring i brottsdatalagen (2018:000)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 9 § brottsdatalagen (2018:000) ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 2.1

Föreslagen lydelse

3 kap.

9 §

Senast 72 timmar efter det att den personuppgiftsansvarige fått kännedom om en personuppgiftsincident ska den anmälas till tillsynsmyndigheten, utom i de fall där incidenten ska rapporteras enligt säkerhetsskyddslagen (1996:627) eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Anmälan behöver inte göras om det är osannolikt att personuppgiftsincidenten har medfört eller kommer att medföra någon risk för otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet.

Senast 72 timmar efter det att den personuppgiftsansvarige fått kännedom om en personuppgiftsincident ska den anmälas till tillsynsmyndigheten, utom i de fall där incidenten ska rapporteras enligt säkerhetsskyddslagen (2018:000) eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Anmälan behöver inte göras om det är osannolikt att personuppgiftsincidenten har medfört eller kommer att medföra någon risk för otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.